ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobce **JUDr. Z. J.**, proti žalovaným **1) Kanceláři prezidenta republiky**, se sídlem Praha - Hrad a **2) prezidentovi České republiky**, se sídlem Praha – Hrad, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 1. 7. 2011, č. j. 7 A 77/2011 - 99,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovaným **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 9. 9. 2008, č. j. KPR 6497/2008 (dále jen „napadené rozhodnutí“), vedoucí Kanceláře prezidenta republiky přezkoumal ke stížnosti žalobce, podané podle § 16a odst. 1 písm. b) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“), postup Kanceláře prezidenta republiky při poskytování informace žalobci (přípis Kanceláře prezidenta republiky ze dne 11. 8. 2008, č. j. 5967/2008) a podle § 16a odst. 6 písm. a) zákona o svobodném přístupu k informacím jej potvrdil.

Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhal zrušení napadeného rozhodnutí i přípisu Kanceláře prezidenta republiky ze dne 11. 8. 2008; současně se domáhal ochrany proti nečinnosti správního orgánu – prezidenta České republiky.

Městský soud rozsudkem ze dne 28. 4. 2010, č. j. 7 Ca 277/2008 - 49, žalobu na zrušení napadeného rozhodnutí i žalobu na ochranu proti nečinnosti správního orgánu zamítl. Tento rozsudek byl ke kasační stížnosti žalobce zrušen Nejvyšším správním soudem, a to rozsudkem ze dne 11. 4. 2011, č. j. 2 Ans 8/2010 - 68, a věc byla městskému soudu vrácena k dalšímu řízení. Městský soud v rámci nového projednání věci rozsudkem ze dne 1. 7. 2011, č. j. 7 A 77/2011 - 99, žalobu opět zamítl.

V odůvodnění nově vydaného rozsudku městský soud konstatoval, že Nejvyšší správní soud předchozí rozsudek zrušil pro vady řízení, neboť v něm městský soud neuvedl, proč neprovedl žalobcem navržené důkazy. V ostatním byl zrušený rozsudek shledán věcně správným, a proto městský soud zopakoval celou svou předchozí argumentaci, ve spojení s argumentací Nejvyššího správního soudu. Konstatoval tedy, že žalobce nebyl spokojen s postupem Kanceláře prezidenta republiky (dále též „Kancelář“) při vyřizování jednotlivých bodů jeho žádosti o poskytnutí informací. Ve věci dotazu ohledně způsobu výběru právního zástupce prezidenta považoval žalobce odpověď Kanceláře za vyhýbavou a odpověď, že žalobcovy údaje nebyly sděleny třetí osobě, označoval za nepravdivou, což dokládal popisem telefonátu jistého pracovníka advokátní kanceláře JUDr. Pejchala do zaměstnání žalobce.

Městský soud posoudil obsah poskytnutých informací a konstatoval, že poskytnuté informace jsou výstižnou a odpovídající reakcí na žalobcem vznesené dotazy. Žalobci bylo především sděleno kritérium výběru advokátní kanceláře zastupující prezidenta republiky v konkrétním soudním řízení. Pokud žalobce ve stížnosti specifikoval, že ho zajímalo, zda při výběru převážilo zaměření advokátní kanceláře, cena právních služeb či jiná hlediska, měl takto konkrétně formulovat již žádost o poskytnutí informace. Pokud se žalobce domáhal informace, *„jak a kdy sdělil úřad prezidenta republiky advokátní kanceláři JUDr. Aleše Pejchala mé osobní údaje včetně čísla mobilního telefonu mého zaměstnavatele“*, bylo mu zcela adekvátním způsobem odpovězeno. Tato otázka vycházela ze žalobcova přesvědčení, že prezident republiky sdělil jeho osobní údaje třetí osobě. Vedoucí Kanceláře s tímto tvrzením nesouhlasil a poskytnuté informace označil za vyčerpávající a odpovídající skutečnosti. Žalobce ve stížnosti ani v žalobě netvrdil takové skutečnosti ani nepředložil takové důkazy, které by vyvrátily informace poskytnuté Kanceláří. Pouhé dedukce, bez předložení konkrétních důkazů, ani nevyžadovaly, aby se jimi vedoucí Kanceláře podrobně zabýval. Městský soud proto považoval napadené rozhodnutí za přezkoumatelné. Vzhledem k tomu, že informace byly Kanceláří, jakožto povinným subjektem ve smyslu § 2 informačního zákona, poskytnuty, nemohlo dojít k nečinnosti ze strany Kanceláře ani ze strany prezidenta republiky.

Městský soud provedl některé žalobcem předložené důkazy, a to výpis ze seznamu advokátů České advokátní komory, dotaz identifikace „zlomyslných“ volání ze dne 23. 9. 2008, návrh na uzavření smíru ze dne 22. 10. 2008, dopis České advokátní komory ze dne 13. 11. 2008, vyjádření JUDr. Aleše Pejchala k návrhu na uzavření smíru, podání žalobce ze dne 18. 11. 2008 ve věci smíru podle § 28 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, e-mailovou korespondenci mezi žalobcem a JUDr. Pejchalem ze dne 18. 2. 2009, dopis České advokátní komory ze dne 24. 2. 2009 a 11. 3. 2009, korespondenci mezi JUDr. Pejchalem a advokátní kanceláří JUDr. Jankovského ze dne 13. 3. 2009 a 16. 3. 2009 a oznámení o

zastavení smírčího řízení ze dne 27. 4. 2009. Konstatoval, že tyto důkazy navrhl žalobce s cílem prokázat nepravdivost poskytnuté informace ze strany Kanceláře, že o předchozí žalobcem podané žádosti o informace nebyly vyrozumívány žádné třetí osoby a že Kancelář JUDr. Pejchalovi neposkytla osobní údaje žalobce. Podle městského soudu tyto provedené důkazy neprokazují žalobcovo tvrzení, že by Kancelář poskytla žalobcovy osobní údaje třetí osobě; důkazy se týkají kontaktů mezi žalobcem, respektive advokátní kanceláří žalobcova otce, a advokátní kanceláří JUDr. Pejchala a jsou postaveny na domněnce žalobce, že Kancelář předala JUDr. Pejchalovi údaje o žalobci. Provedené důkazy však neprokazují komunikaci mezi Kanceláří samotnou a advokátní kanceláří JUDr. Pejchala, týkající se předávání osobních dat žalobce. Městský soud odmítl provést navržený důkaz dotazem na telefonního operátora ohledně toho, kdo byl v červenci 2008 uživatelem mobilního telefonního čísla x (dle tvrzení žalobce se mělo jednat o telefonní číslo užívané kanceláří JUDr. Pejchala) a zda z tohoto telefonního čísla bylo telefonováno na telefonní číslo x. Tento postup odůvodnil tím, že provedení tohoto důkazu by prokázalo pouze uskutečnění takového hovoru, nikoliv však spornou skutečnost, zda Kancelář předala osobní údaje žalobce JUDr. Pejchalovi. Takový skutkový stav se podle městského soudu ostatně ani nepodává z popisu obsahu rozhovoru tak, jak jej popsal žalobce. Stejně tak městský soud odmítl provést důkazy svědeckými výslechy otce žalobce a paní E. N., která měla být přítomna telefonickému rozhovoru, a měl jí být znám jeho obsah. Výpovědi těchto svědků by totiž podle městského soudu mohly prokázat uskutečnění telefonického hovoru ze strany advokátní kanceláře JUDr. Pejchala, nikoliv však žalobcovo nepodložené tvrzení, že informace byly JUDr. Pejchalovi sděleny ze strany Kanceláře. Výpovědi takových svědků by navíc podle městského soudu měly oslabenou vypovídací hodnotu, a to pro příbuzenský a pracovní poměr svědků k žalobci. Městský soud neprovedl ani důkaz spisem Městského soudu v Praze sp. zn. 5 Ca 127/2006, z něhož se měly podávat okolnosti vznesení námitky podjatosti v řízení, jehož účastníky byli justiční čekatel JUDr. Petr Langer a prezident České republiky. Žalobce chtěl tímto důkazem prokázat, že byl lustrován shodně jako soudci projednávající tuto soudní věc. Podle městského soudu by tímto soudním spisem bylo eventuelně prokázáno pouze tvrzení žalobce o lustraci soudců, nikoliv však skutečnost, že Kancelář předala osobní údaje žalobce JUDr. Pejchalovi.

Nově vydaný rozsudek napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností, opírající se o důvody vyplývající z § 103 odst. 1 písm. d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), ve spojení s § 104 odst. 3 písm. a) *in fine* s. ř. s.

Stěžovatel je především toho názoru, že městský soud nedodržel závazný právní názor Nejvyššího správního soudu, vyslovený ve zrušujícím rozsudku. Městský soud sice v novém rozsudku zdůvodnil, proč nevyhověl návrhům na provedení dokazování, učinil tak však, dle jeho názoru, nedostatečně.

Podle stěžovatele bylo na místě zabývat se důkazy prokazujícími telefonický hovor, neboť z nich nepřímo plynou poznatky JUDr. Pejchala o osobních údajích stěžovatele. Městský soud na jedné straně provedl důkazy listinami ze smírčího řízení ohledně telefonického hovoru, na druhé straně však odmítl výslech osob, jimž byl tento hovor adresován. Vypovídací hodnota svědků nemůže být podle stěžovatele oslabena, neboť se jedná o osoby práva znalé a trestně zachovalé.

Stěžovatel se dovolává též toho, že Nejvyšší správní soud ve zrušujícím rozsudku ze dne 11. 4. 2011, č. j. 2 Ans 8/2010 – 68, vyslovil, že účastník řízení není povinen soudu předložit důkaz o existenci dotazovaných skutečností. Stěžovatel tedy nebyl povinen dokazovat sdělení osobních údajů ze strany Kanceláře JUDr. Pejchalovi. Městský soud ovšem tento právní názor Nejvyššího správního soudu nedodržel a vytkl stěžovateli, že žaloba podobný důkaz neobsahuje. Podle stěžovatele není podmínkou pro zrušení napadeného rozhodnutí jistota, že Kancelář osobní údaje stěžovatele vyzradila. Prokázání této skutečnosti v rozsahu, o kterém by nebyly pochybnosti, by totiž znamenalo nahrazovat činnost správního orgánu. Městský soud pochybil, pokud žádné skutkové závěry nedovodil z odpovědí na úřední žádosti, a to z přípisu Kanceláře v odpovědi na stěžovatelovo podání ze dne 2. 6. 2008 a z přezkoumávaného správního úkonu. Městský soud podle stěžovatele vůbec nehodnotil, že se telefonický hovor udál v mezidobí mezi doručením rozhodnutí vedoucího Kanceláře o odvolání ze dne 3. 7. 2008 a novou žádostí stěžovatele o poskytnutí informace (vyřízenou napadeným rozhodnutím). Podle stěžovatele došlo ke změně postoje Kanceláře k poskytnutí požadovaných informací proto, že mezitím JUDr. Pejchal vyúčtoval své služby. Stěžovatel tvrdí, že kdyby mu JUDr. Pejchal nevzkázal, že má podat novou žádost o poskytnutí informace, vůbec by tak sám neučinil. JUDr. Pejchal v Kanceláři nepracuje a neměl se tak k věci vůbec vyjadřovat, ledaže mu někdo stěžovatelovy osobní údaje zpřístupnil. Z telefonického hovoru neplyne žádná zmínka o lustraci, ledaže by volající sdělil, jak se k informacím dostal. To je podle stěžovatele předmětem dalšího návrhu, který nebyl podle žalobního tvrzení vyřízen.

Stěžovatel poukazuje dále na to, že Kancelář ve svém podání ze dne 8. 4. 2009 navrhla k důkazu dopis stěžovatele ze dne 23. 6. 2008, odpověď Kanceláře ze dne 8. 7. 2008, dopis stěžovatele ze dne 5. 3. 2009 a odpověď Kanceláře ze dne 12. 3. 2009. Tyto důkazní návrhy soud opomněl, a to zcela bez odůvodnění.

Stěžovatel dále vytýká městskému soudu, že porušil jeho ústavní právo na spravedlivý proces, neboť ho nevyslechl jako účastníka řízení. Svůj výslech přitom navrhoval, dostavil se na jednání a výslechu se dožadoval; městský soud jej však neprovedl. Stěžovatel odkazuje na rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 3. 10. 2005, sp. zn. I. ÚS 793/04 (všechna rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná z http://nalus.usoud.cz), ze kterého cituje, že každému náleží právo, aby mu v procesu nalézání práva bylo aspoň jednou umožněno předstoupit se svojí věcí před nezávislý soud, tedy aby byl slyšen.

Dále stěžovatel namítá, že před vydáním napadeného rozsudku neobdržel vyjádření Kanceláře ze dne 27. 6. 2011 a neměl možnost na něj zareagovat. V tom spatřuje porušení zásady rovnosti účastníků řízení.

Stěžovateli rovněž není jasné, proč městský soud žalobu v původním řízení projednal jako žaloby dvě, zatímco v novém řízení a v napadeném rozsudku se zamítá pouze žaloba jedna. V této části tak považuje rozsudek za nepřezkoumatelný.

V doplnění kasační stížnosti stěžovatel dále namítal, že městský soud při svém procesním postupu nedodržel § 118a odst. 1 a 3 občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“). Konstatuje, že žaloba byla zamítnuta pro neunesení břemene tvrzení a břemene

důkazu, a to bez toho, že by městský soud vyzval stěžovatele k doplnění rozhodných skutečností a k označení důkazů k jejich prokázání (zde poukazuje na nález Ústavního soudu ze dne 7. 4. 2001, sp. zn. I. ÚS 2014/2010). Městský soud tím, podle stěžovatele, zatížil řízení vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Žalovaný 1) se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s rozsudkem městského soudu se způsobem jím provedeného dokazování. Zopakoval, že si o stěžovateli neopatřoval žádné údaje a ani žádné informace k jeho osobě nikomu nepředával.

Vzhledem k tomu, že nyní projednávaná kasační stížnost je v dané věci již v pořadí druhou (podanou týmž stěžovatelem), zabýval se Nejvyšší správní soud nejprve její přípustností. Podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. je totiž kasační stížnost *nepřípustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu*. K interpretaci uvedeného ustanovení se vyslovil Ústavní soud v nálezu ze dne 8. 6. 2005, sp. zn. IV. ÚS 136/05, v němž uvedl, že smyslem a účelem citovaného ustanovení je *„to, aby se Nejvyšší správní soud nemusel znovu zabývat věcí, u které již jedenkrát svůj právní názor na výklad hmotného práva závazný pro nižší soud vyslovil, a to v situaci, kdy se nižší soud tímto právním názorem řídil.“*. Směřuje-li tedy kasační stížnost proti rozhodnutí, jímž městský soud rozhodl poté, kdy jeho rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem, je kasační stížnost přípustná stran právní otázky, kterou se Nejvyšší správní soud nezabýval, neboť toho vzhledem k důvodu zrušení rozhodnutí krajského soudu nebylo třeba či to dokonce ani nebylo možné. Dále je kasační stížnost přípustná, opírá-li se o námitku, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu stran právní otázky, kterou Nejvyšší správní soud posuzoval (čítaje v to i relevantní skutkové okolnosti rozhodné pro posouzení právní otázky). Jiné, než shora uvedené, stížní důvody nemohou být meritorně projednány (viz též usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 6. 2008, č. j. 2 Afs 26/2008 - 119, všechna rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz). Zdejší soud dospěl k závěru, že právě projednávaná kasační stížnost je ve smyslu § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. přípustná, neboť stěžovatel namítá, že se městský soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu a dále vznáší nové námitky do procesního postupu městského soudu v řízení, poté co mu věc byla vrácena k opakovanému projednání.

Z těchto důvodů proto Nejvyšší správní soud přistoupil k meritornímu projednání kasační stížnosti a přezkoumal napadený rozsudek v jejím rozsahu (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

Kasační stížnost není důvodná.

Nejprve Nejvyšší správní soud přistoupil k vypořádání námitky stěžovatele, dle které se městský soud neřídil jeho závazným právním názorem. Stěžovatel je přesvědčen, že městský soud dostatečně nezdůvodnil, proč nevyhověl návrhům na provedení dokazování. Při absenci bližší konkretizace této stížnostní námitky nelze než obecně uvést,

že v odůvodnění napadeného rozsudku je na str. 9 a 10 podrobně popsáno, které důkazy městský soud provedl a jak je zhodnotil a které provést odmítl a proč. Městský soud tak postupoval v souladu s požadavkem Nejvyššího správního soudu, neboť po vrácení věci nařídil nové jednání, na kterém vypořádal důkazní návrhy stěžovatele a v písemném vyhotovení rozsudku pak všechny své závěry patřičně odůvodnil.

Pokud jde o výhrady stěžovatele vztahující se k dokazování okolností telefonického hovoru, který měl pocházet z advokátní kanceláře JUDr. Pejchala (přičemž kontakt na stěžovatele měl být volajícímu sdělen Kanceláří), zde považuje Nejvyšší správní soud za nutné uvést, že argumentace stěžovatele fakticky zpochybňuje relevanci, či spíše dostatečnost důkazů, z nichž vycházel městský soud; stěžovatel tvrdí, že důkazy, jejichž provedení v této souvislosti navrhoval, a které městský soud odmítl provést, mohly vést k jiným závěrům týkajícím se skutkového stavu věci. Stěžovatel polemizuje nad tím, že městský soud na jedné straně provedl listinné důkazy vztahující se k telefonnímu hovoru, ale na druhou stranu odmítl provést navržené výslechy osob, kterým byl telefonní hovor adresován.

Rozsah dokazování v řízení před správními soudy je dán především ustanovením § 52 odst. 1 s. ř. s. K interpretaci tohoto ustanovení se Nejvyšší správní soud vyjádřil jednoznačně v rozsudku ze dne 28. 4. 2005, č. j. 5 Afs 147/2004 – 89, publikovaném pod č. 618/2005 Sb. NSS, tak, že *„[s]oud rozhodne, které z navržených důkazů provede a které nikoli (§ 52 odst. 1 s. ř. s.); to jej však nezbavuje povinnosti takový postup odůvodnit.“* Zároveň platí, že podle ustanovení § 77 odst. 2 s. ř. s. může soud v rámci dokazování zopakovat nebo doplnit důkazy provedené správním orgánem, neupraví-li zvláštní zákon rozsah a způsob dokazování jinak. Soud jím provedené důkazy hodnotí jednotlivě i v jejich souhrnu i s důkazy provedenými před správním orgánem a ve svém rozhodnutí vyjde ze skutkového a právního stavu takto zjištěného. Těmto požadavkům městský soud dostál, neboť dostatečným a logickým způsobem odůvodnil, proč navrhované svědecké výslechy neprovedl. Svým popisem skutkových okolností v kasační stížnosti přitom sleduje stěžovatel přehodnocení skutkových závěrů městského soudu, a proto opět poukazuje na okolnosti telefonického hovoru. Nejvyšší správní soud se však z hlediska skutkových zjištění zcela ztotožňuje s městským soudem a pouze dodává, že městský soud nebyl povinen se podrobně zabývat časovou posloupností žádostí stěžovatele a telefonického hovoru, neboť tyto skutečnosti byly irelevantní ve vztahu ke zjištění, zda žalovaný poskytl stěžovateli nepravdivé informace, tedy zda informace týkající se osoby stěžovatele poskytl jiné osobě. Městský soud dospěl k závěru, že provedené důkazy stran telefonického hovoru neprokazují, že došlo k předání jakýchkoli osobních údajů stěžovatele ze strany žalovaného JUDr. Pejchalovi. Z toho důvodu se logicky okolnostmi samotného telefonického hovoru ani blíže nezabýval.

Pokud dále stěžovatel v kasační stížnosti odkazuje na předchozí rozsudek Nejvyššího správního soudu v této věci ze dne 11. 4. 2011, č. j. 2 Ans 8/2010 – 68, a dovozuje z něj, že nebyl vůbec povinen prokazovat svá tvrzení o předání jeho osobních údajů třetí osobě ze strany Kanceláře, jde o nepochopení argumentace zdejšího soudu. V citovaném rozsudku se uvádí, že *„správní řád se na rozhodování o stížnosti použije omezeně, současně však zákon explicitně deklaruje (praxí obecně uznávaný princip – srov. například rozsudek zdejšího soudu ze dne 20. 7. 2007, č. j. 8 Afs 59/2005 - 83, publikovaný pod č. 1440/2008 Sb. NSS), obecnou*

aplikovatelnost základních principů správního řízení. Ty jsou uvedeny v ustanoveních § 2 až § 8 správního řádu. Jejich výrazem je důraz na řádný výkon státní správy; jde o základní principy, sloužící jak k ochraně veřejného zájmu, tak k ochraně práv účastníků řízení. Konkrétně v ustanovení § 4 odst. 1 správního řádu je stanoveno, že veřejná správa je službou veřejnosti. K tomu, aby určitá činnost byla službou, je nepochybně třeba vzájemné součinnosti správního orgánu a subjektu, o jehož právech či povinnostech správní orgán rozhoduje. Z této zásady pak lze dovodit, že pokud stěžovatel ve své stížnosti zpochybňoval postup Kanceláře prezidenta republiky při vyřizování jeho žádosti o informace a tuto stížnost opřel o konkrétní tvrzení, bylo v jeho vlastním zájmu, aby je podpořil současným předložením důkazů, nebylo-li zřejmé, že tyto důkazy má povinný subjekt k disposici. Pokud tak neučinil, zůstala jeho tvrzení v pouhé rovině spekulací, a tak s nimi také bylo naloženo. Po stěžovateli jistě nikdo nepožaduje, aby povinnému subjektu prokazoval skutečnosti, jejichž sdělení se domáhá. Pokud však tvrdí, že poskytnuté informace nebyly pravdivé, je v jeho vlastním zájmu, aby svá tvrzení doložil." Citovaná pasáž se týká samotného řízení ve věci žádosti o poskytnutí informace a evidentně zde byl vysloven opačný právní názor, než jaký uvádí stěžovatel. Pokud jde o samotné řízení před správním soudem, je samozřejmé, že pokud žalobce vznese před soudem určité tvrzení, je také na něm, aby je prokázal navrženými důkazy. Přitom se stěžovatel nemůže dovolávat poučení podle § 118a odst. 1 a 3 o. s. ř., tak jak to činí v doplnění kasační stížnosti. Stěžovatel je přesvědčen, že předtím než městský soud jeho žalobu zamítl, měl ho poučit o tom, že neunáší břemeno tvrzení a důkazní a co je třeba doložit a prokázat. Nejvyšší správní soud se již v rozsudku ze dne 5. 1. 2010, č. j. 2 Afs 87/2009 – 131, k tomuto typu námitek vyslovil tak, že „*soud nebyl povinen poučit účastníky ve smyslu § 118a a § 119a o. s. ř., neboť řízení probíhalo podle soudního řádu správního. Občanský soudní řád se nepoužije ani podle § 64 s. ř. s., který stanoví, že nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se pro řízení ve správním soudnictví přiměřeně ustanovení prvé a třetí části občanského soudního řádu. Jak ale Nejvyšší správní soud uvedl ve svém rozsudku ze dne 13. 11. 2006, č. j. 8 As 33/2005 - 52, www.nssoud.cz, přezkum správních rozhodnutí správními soudy představuje samostatný typ řízení, oddělený od systému civilního soudnictví, a řídící se vlastním procesním předpisem, kterým je soudní řád správní. Použití občanského soudního řádu na základě § 64 s. ř. s. je třeba považovat za výjimečné a uplatňující se pouze v případech, na které ustanovení soudního řádu správního vůbec nedopadají. Jednání před správními soudy upravuje § 49 s. ř. s. a poučovací povinnost je zakotvena v § 36 odst. 1 s. ř. s., a tedy užití stěžovatelem citovaných ustanovení nepadá do úvahy, neboť zásada koncentrace i systém opravných prostředků je ve správním soudnictví zcela odlišný; navíc soudní řád správní obsahuje komplexně úpravu vlastní.*" Ustanovení § 118a o. s. ř. tedy na soudní řízení správní nelze aplikovat ani přiměřeně.

Stěžovatel na dalším místě vytýká městskému soudu, že zcela opomněl vypořádat důkazní návrhy žalovaného 1), a sice dopis žalobce ze dne 23. 6. 2008 a odpověď Kanceláře ze dne 8. 7. 2008, dopis žalobce ze dne 5. 3. 2009 a odpověď Kanceláře ze dne 12. 3. 2009. Nejvyšší správní soud konstatuje, že takto koncipovaná námitka stěžovatele (žalobce), která pléduje za práva žalovaného, jde proti smyslu soudní ochrany, neboť obecně platí, že se účastník může domáhat ochrany svých práv a nikoliv práv protistrany, která má na výsledku řízení protichůdné zájmy. Nejvyšší správní soud se tedy pro zjevnou absenci dotčení veřejných subjektivních práv stěžovatele (§ 2 s. ř. s.) touto námitkou nezabýval. Nad tento rámec lze dodat, že stěžovatelem zmiňované listiny jsou součástí správního spisu, který měl městský soud při svém rozhodování k dispozici; obsah správního spisu se

nepovažuje za klasický důkazní prostředek, neboť představuje souhrn podkladů, z nichž vycházel správní orgán a správní soud z jeho obsahu vychází, aniž by jím prováděl dokazování ve smyslu ustanovení § 77 s. ř. s.

Stěžovatel se dále cítí být poškozen na svých procesních právech tím, že před vydáním napadeného rozsudku městského soudu neobdržel vyjádření žalovaného 1) ze dne 27. 6. 2011 a neměl tedy možnost na něj reagovat. Zmiňovaný přípis žalovaného 1) došel do soudního spisu dne 28. 6. 2011 a jeho obsahem bylo vyjádření k vybraným důkazním návrhům stěžovatele. Soud přitom nemá povinnost zasílat účastníkům (a osobám zúčastněným na řízení) jakékoli podání, které dojde do spisu od protistrany; ustanovení § 74 odst. 1 s. ř. s. zakotvuje toliko povinnost zaslat žalobci vyjádření žalovaného k žalobě; soudní řád správní tedy postupem městského soudu porušen nebyl. Navíc je třeba poukázat na fakt, že dne 1. 7. 2011 se uskutečnilo jednání, jehož byl stěžovatel účasten. Na tomto jednání bylo vyjádření žalovaného 1) zmíněno - stěžovatel byl tedy s jeho existencí před vydáním rozsudku objektivně seznámen. Měl tak možnost vyjádřit se k podání žalovaného, které bylo na jednání probráno a nic mu nebránilo požádat soud i o nahlédnutí do tohoto podání v průběhu jednání. Stěžovatel, který je navíc osobou znalou práva, si musí být vědom, že míra jeho procesní aktivity je jen jeho odpovědností. Popsaným postupem městského soudu nebyl porušen princip *„rovnosti zbraní účastníků řízení.“*, jak je dovozován judikaturou Evropského soudu pro lidská práva (ESLP). Tento princip totiž vyžaduje, aby *„každé ze stran byla dána rozumná příležitost předložit svou záležitost za podmínek, které ji nestaví do nevýhody vůči protivníkovi“* (viz rozsudek ESLP č. 35376/96 *Krčmář proti České republice*). Argumentaci stěžovatele zdejší soud chápe spíše jako lpění na přísném dodržování procesní formy a vyhledávání leckdy marginálních deficitů soudního řízení, které odhlíží od esenciální povinnosti soudu, kterou je reálné projednání věcné podstaty věci (srov. například rozhodnutí ESLP č. 34553/97 *Dulaurans proti Francii*).

Stěžovatel namítá i další procesní pochybení městského soudu, které spatřuje v porušení ústavně zaručeného práva na spravedlivý proces, neboť soudem nebyl vyslechnut jako účastník řízení, ačkoliv se toho domáhal. Bylo mu tedy znemožněno, aby byl slyšen před soudem, a to přesto, že navrhoval důkaz svým účastnickým výslechem již v žalobě. Městský soud tento důkaz neprovedl, přičemž o tom na jednání rozhodl; nejedná se tak o opomenutý důkaz, nýbrž o důkaz, který soud odmítl provést.

K tomu je třeba uvést, že stěžovatel se na předvolání k jednání soudu dostavil a aktivně tam uplatňoval svá procesní práva. Byla tedy splněna podmínka vyslovená v nálezu Ústavního soudu ze dne 3. 10. 2005, sp. zn. I. ÚS 793/04 (na který se stěžovatel odvolává), a sice že účastníku musí být *„alespoň jednou (...) umožněno předstoupit před nezávislý soud či jiný nezávislý tribunál se svojí věcí, tedy aby byl slyšen. Jinak řečeno, jde o to, aby mohl předstoupit se svojí věcí před konkrétního jedince či sbor, který je nadán právem a povinností zvážit všechny okolnosti, jejichž individuální a neopakovatelná povaha přesahuje to, co lze vtělit do abstraktní právní normy“*. Stěžovatel tedy byl soudem slyšen, neboť přednesl svou žalobu a závěrečný návrh – nic mu tedy nebránilo v tom, aby se, v přímé interakci se soudem, argumentačně pokusil soud přesvědčit o důvodnosti svého návrhu. Dále je třeba upozornit na určité odlišnosti nyní projednávané věci a věci, k níž se vyjadřoval ve shora citovaném nálezu Ústavní soud. Ve věci řešené Ústavním soudem se jednalo o občanské

soudní řízení, tedy o (slovy Ústavního soudu) *„složitý proces nalézání práva a spravedlnosti“*. Šlo tedy o soudní řízení nalézací, kde se skutkový stav zjišťuje právě v řízení před soudem; zde má případný požadavek na provedení konkrétního důkazu daleko zásadnější význam pro soudní rozhodnutí, než je tomu v řízení před správním soudem, které má povahu kasačního přezkumu. Nadto ve věci, v níž judikoval Ústavní soud, účastník řízení nebyl žádnému z nařízených jednání vůbec přítomen.

Nadto nelze přehlédnout, že stěžovatel pouze obecně tvrdí, že již samotným neprovedením jeho výslechu byl dotčen na svých právech. K této námitce však nepřidal konkrétní tvrzení, kterými by vylíčil, jak tím byl reálně zkrácen na možnosti uplatňovat svá procesní práva a jak by jeho výslechem mohlo být případně změněno nazírání na zjištěný skutkový stav. Stěžovatelova argumentace je tak v tomto směru značně neurčitá, a proto nelze bez dalšího usuzovat, že by byl relevantně dotčen na svých procesních právech už jen tím, že nebyl vyslechnut. Nelze rovněž přehlédnout sníženou vypovídací hodnotu důkazu výslechem účastníka (§ 131 o. s. ř.) na rozdíl od výslechu svědka (§ 126 o. s. ř.). Účastník řízení totiž *má* vypovídat pravdu a nic nezamlčet, na rozdíl od svědka, který tak učinit *musí*, navíc pod hrozbou trestního stíhání pro trestný čin křivé výpovědi. Výslech účastníka je tak obecně chápán jen jako podpůrný důkazní prostředek.

Městskému soudu je nicméně nutno vytknout, že neodůvodnil, proč výslech stěžovatele neprovedl. Ne každý procesní deficit však nutně musí vést k závěru o nezákonnosti konečného rozhodnutí ve věci. Ústavní soud v usnesení ze dne 27. 8. 2003, sp. zn. I. ÚS 148/02, uvedl, že *„[p]rávo na soudní a jinou právní ochranu garantované čl. 36 odst. 1 Listiny nelze vykládat tak, že by pokrývalo veškeré případy porušení kogentních procesních ustanovení v objektivní poloze, jinými slovy samotné porušení procesních pravidel stanovených procesními právními předpisy ještě nemusí samo o sobě znamenat porušení práva na spravedlivý proces. V případě subjektivního práva na soudní a jinou právní ochranu je totiž třeba vždy zkoumat, jak porušení procesních předpisů zkrátilo jednotlivce na možnosti uplatňovat jednotlivá procesní práva a konat procesní úkony, jež by byly způsobilé přivodit pro jednotlivce příznivější rozhodnutí ve věci samé.“* Dle názoru Nejvyššího správního soudu tedy nemohlo mít toto pochybení, z důvodů výše uvedených, vliv na zákonnost soudního řízení, potažmo následně vydaného rozsudku.

Nejvyšší správní soud se konečně zabýval i posouzením námitky nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku. Stěžovatel tuto vadu spojoval s tvrzením, že rozsudkem byla zamítnuta pouze jedna žaloba, ačkoliv předmětem řízení byla jak žaloba proti rozhodnutí správního orgánu, tak i žaloba na ochranu proti nečinnosti správního orgánu. Stěžovatel poukazuje na to, že v předchozím, zrušeném rozsudku městský soud zamítl obě žaloby zvlášť, ve dvou výrocích. Tato námitka zjevně směřuje na nepřezkoumatelnost pro nesrozumitelnost rozsudku. K případům tohoto typu nepřezkoumatelnosti se z rozsáhlé judikatury zdejšího soudu (srov. například rozsudky ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008 – 76, ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 27/2008 – 76, ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75, publikovaný pod č. 133/2004 Sb. NSS, či ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 – 130, publikovaný pod č. 244/2004 Sb. NSS) podává, že rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost zejména: pokud z něho jednoznačně nevyplývá, podle kterých ustanovení a podle jakých právních předpisů byla, v kontextu podané žaloby, posuzována zákonnost napadeného správního rozhodnutí; dále

pokud je jeho odůvodnění vnitřně rozporné, popřípadě je-li výrok v rozporu s odůvodněním; dále pokud z jeho výroku nelze zjistit, jak vůbec soud ve věci rozhodl, tj. zda žalobu zamítl, odmítl nebo jí vyhověl; a konečně, je-li jeho výrok vnitřně rozporný. Dále se jedná o případy, kdy nelze rozeznat, co je výrok a co odůvodnění, kdo jsou účastníci řízení a kdo byl rozhodnutím zavázán. Nejvyšší správní soud neshledal žádný z důvodů nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku, přičemž zdůrazňuje, že výrok rozsudku tvoří jednotu s jeho záhlavím, ve kterém je třeba nezaměnitelně označit účastníky řízení a jeho předmět; pokud tomu tak je, pak obecně znějící výrok *„Žaloba se zamítá“* nemůže způsobovat nepřezkoumatelnost rozsudku. Nejvyšší správní soud ověřil, že v záhlaví napadeného rozsudku jsou účastníci konkrétně identifikováni a stejně tak je identifikován i předmět řízení v plném rozsahu. Městský soud zde uvedl, že projednává žalobu proti rozhodnutí Kanceláře prezidenta republiky ze dne 9. 9. 2008, č. j. KPR 6497/2008, a (žalobu) na ochranu před nečinností správního orgánu. V daném případě je nerozhodné, zda městský soud hovořil o žalobě v jednotném nebo množném čísle. Důležité je, že celý předmět řízení byl bezchybně vymezen v záhlaví rozsudku a je tedy i postaveno na jisto, že městský soud výrokem ve znění *„Žaloba se zamítá“* zamítl jak žalobu proti rozhodnutí správního orgánu tak i na ochranu proti nečinnosti správního orgánu. K tomu obdobně srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 10. 2. 2005, č. j. 2 As 38/2004 – 55, publikovaný pod č. 1070/2007 Sb. NSS.

Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou, nezbylo mu než ji za podmínek vyplývajících z § 110 odst. 1, *in fine* s. ř. s. zamítnout.

O náhradě nákladů tohoto řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 odst. 1 věty první s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Vzhledem k tomu, že stěžovatel byl v řízení o kasační stížnosti procesně neúspěšný, právo na náhradu nákladů řízení mu nenáleží. Pokud jde o procesně úspěšné účastníky – žalované, v jejich případě nebylo prokázáno, že by jim v souvislosti s tímto řízením nějaké náklady vznikly. Nejvyšší správní soud proto v jejich případě rozhodl tak, že se jim právo na náhradu nákladu řízení nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. července 2012

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu